

THEODOR W. ADORNO
Estetická teorie

Přeložil Dušan Prokop

PRAHA
2019

Obsah

I. Estetická teorie	9–348
II. Paralipomena	349–441
III. První úvod	443–480

Podrobný přehled obsahu

I. ESTETICKÁ TEORIE

<i>Umění, společnost, estetika</i>	11

Ztracená samozřejmost umění – Proti otázce původu – Pravdivostní obsah a život děl – Ke vztahu umění a společnosti – Kritika psychoanalytické teorie umění – Teorie umění u Kanta a Freuda – „Umělecký požitek“ – Estetický hédonismus a štěstí z poznání

<i>Situace</i>	31

Rozpad materiálu – Odumělečtění uměleckosti; ke kritice uměleckého průmyslu – Řeč utrpení – Filosofie dějin novosti – K problému invariance; experiment (I) – Obrana ismů – Ismy jako sekularizované školy – Udělatelnost a náhoda; moderna a kvalita – „Druhá reflexe“ – Novost a trvalost – Dialektika integrace a „subjektivní bod“ – Novost, utopie, negativita – Moderní umění a průmyslová produkce – Estetická racionalita a kritika – Kánon zákazů – Experiment (II); vážnost a nezodpovědnost – Ideál černého – Poměr k tradici – Subjektivita a kolektiv – Solipsismus, mimetické tabu, zralost – „Métier“ – Výraz a konstrukce

<i>Ke kategoriím ošklivosti, krásna a techniky</i>	70

Ke kategorii ošklivosti – Sociální aspekt a filosofie dějin ošklivosti – K pojmu krásna – Mimesis a racionalita – K pojmu konstrukce – Technologie – Dialektika funkcionalismu

<i>Přírodní krásno</i>	91
Verdikt o přírodním krásnu – Přírodní krásno jako „vystoupení“ – O kulturní krajině – Sepětí přírodního a uměleckého krásna – Zkušenost z přírody historicky deformována – Estetické vnímání analyticky – Přírodní krásno jako pozastavené dějiny – Určitá neurčitelnost – Příroda jako šifra smířenosti – Metakritika k Hegelově kritice přírodního krásna – Přechod od krásna přírodního k uměleckému	
<i>Umělecké krásno: „apparition“, zduchovnění, názornost</i>	113
„Více“ jako zdání – Estetická transcendence a odkouzlení – Osvícenství a hrůza – Umění a to, co je umění cizí – Nejsoucnost – Obraznost – „Exploze“ – Obrazný obsah kolektivně – Umění jako duchovnost – Imanence děl a heterogenost – K Hegelově estetice ducha – Dialektika zduchovnění – Zduchovnění a chaotičnost – Názornost umění aporeticky – Názornost a pojmovost; věcnost	
<i>Zdání a výraz</i>	142
Krise zdání – Zdání, smysl, „tour de force“ – K záchraně zdání; harmonie a disonance – Výraz a disonance – Subjekt-objekt a výraz – Výraz jako řečovost – Panství a pojmové poznání – Výraz a mimésis – Dialektika niternosti; aporie výrazu	
<i>Záhadnost, pravdivostní obsah, metafyzika</i>	165
Kritika a záchrana mýtu – Mimetičnost a pošetilost – <i>Cui bono</i> – Záhadnost a rozumění – „Nic nezůstává nezměněné“ – Záhada, rukopis, interpretace – Interpretace jako nápodoba – „Blok“ – Přerušovaná transcendence – Záhadnost, pravdivostní obsah, absolutno – K pravdivostnímu obsahu uměleckých děl – Umění a filosofie; kolektivní obsah umění – Pravda jako zdání toho, co je beze zdání – Mimesis smrtelnosti a smíření – Methexis na temnotě	
<i>Soudržnost a smysl</i>	188
Logičnost – Logika, kauzalita, čas – Účelnost bez účelu – Forma – Forma a obsah – Pojem artikulace (I) – K pojmu materiálu – K pojmu látky; intence a obsah – Intence a smysl – Krize smyslu – Pojem harmonie a ideologie uzavřenosti – Afirmace – Kritika klasicismu	
<i>Subjekt-objekt</i>	223
Subjektivní a objektivní ekvivokně; k estetickému citu – Kritika kantovského pojmu objektivnosti – Prekérní rovnováha – Řečovost a kolektivní subjekt – K subjekt-objektivní dialektice – „Génius“ – Originalita – Fantazie a reflexe – Objektivita a zvěčnění	

K teorii uměleckého díla 239

Estetická zkušenost procesuálně; procesovost děl – Pomíjivost – Artefakt a geneze – Umělecké dílo jako monáda a imanentní analýza – Umění a umělecká díla – Dějiny konstitutivně; „srozumitelnost“ – Nátlak k objektivaci a disociaci – Jednota a mnohost – Kategorie intenzity – „Proč lze dílo právem nazvat krásné“ – „Hloubka“ – Pojem artikulace (II) – K diferenciaci pojmu pokroku – Vývoj produktivních sil – Proměna děl – Interpretace, komentář, kritika – Pravdivostní obsah historicky; vznešenost v přírodě a umění – Vznešenost a hra

Obecné a zvláštní 269

Nominalismus a zánik druhů – K estetice druhů v antice – K filosofii dějin konvencí – K pojmu stylu – Pokrok umění – Dějiny umění nehomogenně – Pokrok a ovládnutí materiálu – „Technika“ – Umění v průmyslovém věku – Nominalismus a otevřená forma – Konstrukce; statika a dynamika

Společnost 302

Podvojnost umění: fait social a autonomie; o fetišovosti – Receptce a produkce – Výběr látky: umělecký subjekt; vztah k vědě – Umění jako způsob chování – Ideologie a pravda – „Vina“ – K receptci avansujícího umění – Prostředkování mezi uměním a společností – Kritika katarze; kýč a vulgárnost – Stanovisko k praxi; účinek, prožitek, „otřes“ – Angažmá – Estetismus, naturalismus, Beckett – Proti řízenému umění – Možnost umění dnes – Autonomie a heteronomie – Politická opce – Pokrok a reakce – Umění a bída filosofie – Prvenství objektu a umění – Problém solipsismu a falešné smíření

II. PARALIPOMENA 349

O teoriích původu umění 433

III. PRVNÍ ÚVOD 443

Zastaralost tradiční estetiky – Změna funkce naivity – Nesmířenost tradiční estetiky a současného umění – Pravdivostní obsah a fetišismus uměleckých děl – Nátlak k estetice – Estetika jako útočiště metafyziky – Estetická zkušenost jako objektivní rozumění – Imanentní analýza díla a estetická teorie – K dialektice estetické zkušenosti – Obecné

a zvláštní – Kritika fenomenologického zkoumání původu – Stanovisko k Hegelově estetice – Otevřený ráz estetiky; estetika formální a obsahová (I) – Formální a obsahová estetika (II); normy a hesla – Metodologie; „druhá reflexe“, dějiny

Editorský doslov	481
Seznam literatury	489
Slovník cizojazyčných výrazů	497
Věcný rejstřík.	505
Jmenný rejstřík	547
Ediční poznámka	551